

Oude en nieuwe drachtplanten

Al geruime tijd lees je, vooral in niet-imkerbladen, over biodiesel. Biodiesel is dieselolie uit koolzaad. Geen gek vooruitzicht voor onze bijen, want de teelt van koolzaad zou daarvoor worden vergroot. Helaas hebben de wetenschappers berekend, dat biodiesel niet veel milieuvriendelijker is dan gewone diesel, maar wel veel duurder. Nu kost een liter biodiesel nog vier gulden; als het in grote hoeveelheden wordt gemaakt, gaat de prijs wel omlaag. Een liter gewone diesel (af raffinerij) kost echter maar iets meer dan een kwartje. Alleen als je koolzaad op grote akkerbouwbedrijven teelt, wordt biodiesel misschien rendabel. Dus niet méér koolzaad in Nederland, hoogstens in bijvoorbeeld Frankrijk of het voormalige Oost-Duitsland. Misschien kunnen we wat meer doen met *crambe* en *karwij*. Dat zijn opkomende akkerbouwproducten in Nederland. Op *karwij* zamelen de bijen nectar en stuifmeel; *karwijhoning* heeft een zeer aparte smaak (L.G.M. Hensels, *Drachtplantengids*). *Crambe*, of *zeekool*, is een kruisbloemige. De meeste soorten uit deze familie zijn goede drachtplanten.

Uit *karwij*zaad-olie kan de stof *carvon* worden gehaald. *Carvon* wordt gebruikt als anti-spruitmiddel bij aardappels. Het is veel milieuvriendelijker dan de middelen die nu worden toegepast. De *crambe* wordt niet geteeld als nieuwe groente, maar uit het zaad wordt *eruca*-zuur gewonnen. In het decembernummer schreef ik hier ook al over. *Eruca*-zuur wordt geacht een medicijn te zijn voor een zeldzame ziekte bij de mens. Een lezer vroeg mij om welke ziekte het ging. Gelukkig werd op 16 maart jl. in het TV-programma "Vinger aan de pols" *eruca*-zuur genoemd. Het blijkt te helpen bij een zeldzame ziekte, *adrenoleukodystrofie*. De ziekte is een erfelijke fout in de stofwisseling, waardoor een abnormaal gehalte aan bepaalde vetten optreedt in het lichaam. *Eruca*-zuur doet het gehalte aan deze verzadigde vetten dalen tot een normaal peil.

Volgens de *Volkscrant* is *eruca*-zuur geschikt als grondstof voor plastic met anti-statische eigenschappen. Wel een heel andere toepassing!

Volkscrant, 27-2-1993.

Marjolein-olie

De varroamijt moeten we bestrijden. Verschillende methoden staan de imker ter beschikking, van harde

chemische middelen als Apistan, Perizin en Folbex tot bio-technische methoden als het uitsnijden van darreraat en het arrestraam. Uiteindelijk hopen we nog eens een bij te kweken die bestand is tegen de varroamijt, maar zo lang die er nog niet is, moeten we bestrijden.

Ook zijn er "zachte" chemische middelen als miere- en melkzuur en vluchtige oliën. Kleine hoeveelheden etherische oliën desoriënteren de varroamijt. Als de mijt op het goede moment in de war gebracht kan worden zou dat haar voortplanting stoppen. Dit goede moment is het ogenblik waarop ze een broedcel moet vinden die op het punt staat verzegeld te worden. Proeven in het Bijeninstituut in Oberursel hebben uitgewezen dat marjolein-olie het meest misleidde. Concentraties van 0,1 %, 0,5 % en 1 % olie, opgelost in was, brengen de mijten in de war. De bijen hebben er geen last van en de nestgeur wordt niet verdrongen door de marjolein-olie. Dit laatste is wel belangrijk, want anders wordt de werkverdeling in het bijenvolk ontregeld. Ook worden bij het verlies van de nestgeur de eigen bijen niet meer herkend en ontstaat roverij. De proeven zijn nog in volle gang en er blijven nog vele vragen onbeantwoord. De toepassing voor de imker zal dan ook nog enkele jaren op zich laten wachten.

Maandblad van de Vlaamse Imkersbond 1993(1).

Imago

Wij imkers gaan gebukt onder een vals imago. U weet wel: oud boertje, pet, klompen bij een bijenstal vol korven. Zo stelt de leek zich de imker voor. Natuurlijk weten wij wel beter en gelukkig begint de werkelijke situatie ook bij anderen door te dringen.

Eén dezer dagen kreeg ik het blad 'Voyager' onder ogen, een tijdschrift dat je tijdens je vliegreis kunt lezen als je met 'British Midlands' vliegt. Daarin een foto van een imker met kast bovenop een plat dak. Als achtergrond een skyline met de St. Paul's kathedraal en allerlei blinkende kantoorkolossen in hartje Londen. Het platte dak blijkt van de "Bank of England" te zijn en de imker is de collega van onze heer Duisenberg. Deze opperbankier vertelt dat hij uit dat ene volk midden in Londen 50 % meer slingert dan uit zijn andere volken, die op zijn landgoed buiten Londen staan.

Voyager, 1993 (jan.-febr.).